



Saksframlegg

Sluttrapport for gjennomføring av avfallsplan 2013-2016

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
33/17	Formannskapet	19.04.2017
38/17	Kommunestyret	27.04.2017

Rådmannens forslag til vedtak:

Sluttrapport for gjennomføring av avfallsplan 2013-2016 godkjennes.

Saksprotokoll i Formannskapet - 19.04.2017

Behandling:

Repr. Berge (V) er vurdert inhabil da han sitter i styret i Avfall Sør AS og deltok ikke i behandlingen av saken. Ingen vara møtte og det var 8 representanter til stede under behandling.

Presentasjon ved Adm. dir. i Avfall Sør AS Hans Georg Høgevoll- Garstad og avdelingsleder for plan og utvikling i Avfall Sør, Elisabeth A. Helle i forkant av behandlingen.

Repr. Monstad (MDG) ba om følgende protokollføres:

Det er ønskelig at det prioriteres å jobbe videre med punkt 4.9.2 om oppgradering av gassanlegg på nedlagte deponier dersom dette gir en klimagevinst.

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Innstilling til kommunestyret:

Sluttrapport for gjennomføring av avfallsplan 2013-2016 godkjennes.

Bakgrunn for saken:

Avfallsplan for perioden 2013-2016 ble vedtatt av kommunestyret 29.8.13 i sak 74/13. Sluttrapport for planperioden legges nå frem for godkjenning.

Saksutredning:

Til saken er det vedlagt en sluttrapport for gjennomføring av avfallsplan for perioden 2013-2016. Status på tiltakene er gjengitt på side 5 i sluttrapporten. Sluttrapporten er vedtatt av Avfall Sør's styre 1.3.17 som ber om at eierkommunene godkjenner denne.

I perioden 2013-2016 har Søgne kommune behandlet årlige statusrapporter politisk.

Ny avfallsplan for perioden 2017-2020 ble godkjent av kommunestyret i Søgne i sak 97/16 den 15.12.16. I forbindelse med behandling av samme avfallsplan i Kristiansand kommune 1.2.17 ble det vedtatt flere tilleggsvedtak/oppfordringer. Disse vedtakene og Avfall Sør's plan for oppfølging er vedlagt denne sak til orientering.

Rådmannens merknader:

Ingen

Vedlegg

- 1 Sluttrapport for gjennomføring av Avfallsplan 2013-2016
- 2 Plan for oppfølging av tilleggsvedtak Avfallsplan 2017-2020

Sluttrapportering, Gjennomføring av Avfallsplan 2013 – 2016

Innhold

Sammendrag.....	1
Sluttrapportering på mål i avfallsplanen 2013-2016	2
Rapportering på tiltak i Avfallsplanen 2013-2016.....	4

Sammendrag

Avfallsplanen er et viktig verktøy for Avfall Sør for løpende drift og prioritering av tiltak, og gjelder for fire år av gangen. Hovedfokus for planene er kommunenes lovpålagte oppgaver knyttet til husholdningsavfall og forvaltning. Avfall Sør rapporterer årlig til kommunene om arbeidet med gjeldende avfallsplan. Årsrapportering for 2016 er utarbeidet som en sluttrapport for hele planperioden 2013-2016. Ny avfallsplan for perioden 2017-2020 ble vedtatt ved årsskiftet 2016/2017.

Avfallsplanen 2013-2016 har gitt retning på prioriteringer, og har fungert som en bestilling av tiltak som skal gjennomføres. Det er laget en tabell som oppsummerer status for alle tiltakene i planen.

Planen inneholder delmål for materialgjenvinningsgrad, servicegrad og gebyrnivå. Til tross for økende avfallsmengder og høy behandlingspris for restavfall i perioden, har Avfall Sør lyktes med å holde normalgebyret fast siden 2014. Fordeles økningen de første to årene utover perioden, betyr det en årlig økning på ca 2 %, som er godt innenfor målet på under 3,5 % økning årlig. Servicegraden er opprettholdt. Avfall Sør ble rangert med 4. beste score på tjenestestandard i Avfall Norges benchmarking for 2015. Målet for materialgjenvinningsgrad er ikke oppnådd, og er tatt videre i ny avfallsplan.

Sluttrapportering på mål i avfallsplanen 2013-2016

Hovedmålet med avfallsplanen er å videreutvikle og optimalisere dagens ordning for avfallsinnsamling og -behandling.

Videre gis en status på de tre delmålene som ble omtalt i avfallsplanens kapittel 3.

DELMÅL 1

Opprettholde en materialgjenvinningsgrad på 40 % og arbeide for en ytterligere økning

I 2016 samlet Avfall Sør inn 67 522 tonn husholdningsavfall inkludert ombruk, tekstiler og sko. Dette er en økning på 11 % i forhold til 2012. Materialgjenvinningen av husholdningsavfallet var 36,4 % i 2016, en nedgang fra oppstart av planperioden da materialgjenvinningen var på 38,6 %. Forklaringen ligger i uforutsett stor økning i mengde treavfall til energigjenvinning, samtidig som mengder papir er redusert og mengder til deponi har økt.

Andel til energiutnyttelse var 56,4 % i 2016, mot 57,2 % i 2012. Andel husholdningsavfall til deponi har økt, fra 6,7 % i 2012 til 7,3 % i 2016. Se tallgrunnlag for perioden i tabellen på neste side. Ombruk, tekstiler og sko inngår i tallgrunnlaget for materialgjenvinning som forutsatt i avfallsplanen. Kontrollveeing av mengder gjennom brukthallene indikerer betydelig større mengder enn tidligere antatt.

DELMÅL 2

Opprettholde dagens høye brukertilfredshet, og fortsatt være blant de 5 beste avfallsselskapene i Norge på servicegrad

Avfall Sør har gjennomført brukerundersøkelser hos innbyggerne i 2010, 2012, 2014 og 2016. I 2016 var andel av husholdningene som var tilfredse med tjenester og service høy (79%). Avfall Sør scorer godt på alle områdene, med unntak av «tilfredshet med pris». Høyest score får «tilfredshet med gjenvinningsstasjoner» og «tilfredshet med innsamling».

Avfall Sør ble rangert med 4. beste score på tjenestestandard (tilsvarer servicegrad) blant selskapene som var med i renovasjonsbenchmarking for 2015.

DELMÅL 3

Renovasjonsgebyret skal ikke økes med mer enn 3,5 % per år

Til tross for økende avfallsmengder og høy behandlingspris for restavfall i perioden, har Avfall Sør lyktes med å holde normalgebyret fast siden 2014. Fordeles økningen de første to årene utover perioden, betyr det en årlig økning på ca 2 %. Se tallgrunnlag for perioden i tabellen på neste side.

Tabell 1 Tallgrunnlag for avfallsplanperioden

	Enhet	2012	2013	2014	2015*	2016	Kilde
Mengde husholdningsavfall inkludert ombruk, tekstiler og sko	Tonn	60 828	64 057	63 945	66 063	67 522	Intern statistikk
Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning inkludert ombruk, tekstiler og sko	%	38,6	37,8	36,2	36,5	36,4	Intern statistikk
Andel husholdningsavfall til energiutnyttelse	%	54,7	55,7	57,2	56,5	56,4	Intern statistikk
Andel husholdningsavfall til deponi	%	6,7	6,5	6,6	7,0	7,3	Intern statistikk
Renovasjonsgebyr – Normalgebyr	kr/år eks mva	2 910	2 987	3 136	3 140	3 140	Styresak ASH 56/2015
Renovasjonsgebyr – Gjennomsnittsgebyr	kr/år eks mva	2 479	2 529	2 723	2 800	2 843	Styresak ASH 56/2015**

*For 2015-tallene er ombruksmengder via brukthallene oppjustert og hjemmekompostering inkludert, sammenlignet med tallene rapportert i forbindelse med Årsrapport 2015.

**Ikke korrigert med nyere tall

Rapportering på tiltak i Avfallsplanen 2013-2016

Status for alle tiltak er rapportert i tabellen på neste side.

Tiltak fra avfallsplan som ble gjennomført i 2016 er:

- Gjøre vurderinger knyttet til innsamlingsordninger og kriterier i nytt renovasjonsanbud
- Gjennomføre prøveprosjekt for innsamling av plastemballasje hos husholdningene på Flekkerøy
- Gjennomføre prøveprosjekt for innhenting av grovavfall
- Utvide hytterenasjonsordningen til alle fire kommunene
- Vurdere (og konkludere) vedrørende ny gjenvinningsstasjon
- Arbeide for økt utbygging av nedgravde avfallsløsninger både i nye og i eksisterende boligområder. Løsningen Avfall Sør satser på er nedgravde containere
- Utarbeide forslag til endringer i renovasjonsforskriften, med sikte på å få bedre kontroll og styring med alt husholdningsavfall.

Revidering av Avfallsteknisk norm og kommunal behandling og iverksettelse av endringer i renovasjonsforskriften er påbegynt og forventes ferdigstilt i løpet av 2017.

Andre tiltak som er igangsatt og videreført til Avfallsplan 2017-2020:

- Forbedre sortering for boområder med fellesløsninger
- Øke satsing på kommunikasjon for bedre sortering og lavere avfallsproduksjon
- Utarbeide strategi for nedgravde containere, herunder ny gebyrmodell
- Opprette flere helårlige hyttepunkter
- Vurdere registreringsløsning på gjenvinningsstasjonene

Ny avfallsplan for perioden 2017-2020 er i stor grad en videreføring av forrige avfallsplan. Det er valgt en stø kurs med videreutvikling av innsamlingsordninger og fokus på kommunikasjon for avfallsreduksjon og bedre sortering. I tillegg skal det etableres ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann. Det er lagt opp til en tydeligere sammenheng mellom mål og de strategier og tiltak som skal bidra til måloppnåelse.

Tabell 2 Status tiltak i avfallsplan 2013-2016

Pkt.	Emne	Tiltak fra avfallsplanen	Status
4.2.1	Oppsamlingssystem	Sette kriterier i nytt renovasjonsanbud	Gjennomført 2016
4.2.2	Nedgravde løsninger	Arbeide for økt utbygging av nedgravde løsninger	Kontinuerlig arbeid
		Oppdatere avfallsteknisk norm	Igangsatt 2015
		Utrede bruk av nedgravde containere i eksisterende boligområder	Igangsatt 2016
4.2.3	Ryddeaksjon	Tilby containere til ryddeaksjon for eierkommunene	Gjennomført årlig
4.2.4	Grovavfall	Forsøksprosjekt: innhenting av grovavfall	Igangsatt 2016
4.2.5	Hytterrenovasjon	Vurdere innføring av flere helårlig hentepunkter	Igangsatt 2016
		Lage en felles ramme for hytterrenovasjonsløsning i eierkommunene	Igangsatt 2016
		Innføre lås på avfallsbeholdere	Gjennomført 2015
4.3.1	Returpunkter	Øke antall returpunkt	Gjennomført kontinuerlig, men ikke nådd målet
		Hindre forsøpling på returpunkt	Gjennomført kontinuerlig, men ikke tilfredsstillende resultat. Forventes bedret med avvikling av plastinnsamling 2018.
4.3.2	Gjenvinningsstasjoner	Vurdere registreringsløsning	Igangsatt 2015
		Vurdere kapasitet	Vedtatt ny gjenvinningsstasjon 2016
		Vurdere struktur, plassering og anleggsutforming	Vedtatt ny gjenvinningsstasjon 2016
4.3.3	Ombruk	Doble mengden til ombruk	Kontrolltelling viser doubling (NB: måling usikker)
		Tilby egne avtaler for levering av sortert restavfall fra frivillige organisasjoner, bruktbutikker, loppemarkeder etc. til gjenvinningsstasjonene	Kontinuerlig arbeid
4.4.1	Forbrenning	Levere restavfall til forbrenning ved Returkraft og treavfall som energi til industri	Avsetting treavfall vanskelig, leveres nå til Returkraft
4.4.2	Bioavfall	Vurdere behandling av bioavfall	Komposteringsanlegget er fortsatt en god miljøløsning, og har fortsatt
4.4.3	Sentralsortering	Vurdere sentralsorteringsanlegg	Ikke aktuelt før nye krav/regler for avfallshåndtering er fastsatt
4.5	Kommunikasjon	Utarbeide handlingsplan for kommunikasjon	Gjennomført 2016/ Årlig
		Forbedre kommunikasjon med abonnentene	Kontinuerlig arbeid
		Utarbeide "Min grønne side" for abonnentene	Ikke realisert, videreføres i ny plan
		Delta i nasjonal kampanje i regi av Avfall Norge	Gjennomført 2013 og 2014
		Gi omvisning til barn og unge på Støleheia	Gjennomført 2016/ Årlig
		Forbedre sortering for boområder med fellesløsninger	Sorteringsveileder utarbeidet. Tydelig kommunikasjon gjenstår.
4.6	Gebyrsystem	Nytt system for fastgebyr	Gjennomført 2014
		Oppdatere ordninger for deling av beholdere	Ikke prioritert
		Nytt system for hytterrenovasjon	Ikke prioritert, videreføres i ny plan
		Nytt system for nedgravde	Igangsatt 2016
4.7	Kommunenes styringsrett	Etablere retningslinjer for innsamling av husholdningsavfall for private aktører	Igangsatt 2015
4.8	Selvkost	Opprettholde fokus på selvkost for å unngå kryssubsidiering	Kontinuerlig arbeid
		Utarbeide regnskapsmessig skille mellom husholdningsaktivitet og næringsaktivitet for å unngå kryssubsidiering for regnskapsåret 2014	Kontinuerlig arbeid
4.9.1	Tilsyn med ulovlig avfallshåndtering	Etablere et felles tilsyn med ulovlig avfallshåndtering med eierkommunene	Ikke prioritert pga manglende finansiering. Ivaretas til en viss grad i Kristiansand med Forurensningsgruppa.
4.9.2	Oppgradering av gassanlegg på nedlagte deponier	Holskogen kvern og Randesund industrifyllplass: Vurdere oppgradering av gassanleggene	Gjennomført 2014
		Holskogen kvern: Avklare etterbruk og gjennomgå gassuttak	Gassmålinger gjennomført 2016. Etterbruk ikke avklart.
4.9.3	Etterdrift Støleheia	Oppfølging av finansiell garanti for avslutning og etterdrift	Gjennomført 2014 / Hvert 4.år

Tilleggsvedtak fra politisk behandling av Avfallsplan 2017-2020

Plan for oppfølging, mars 2017

Avfallsplan 2017-2020 er vedtatt i Avfall Sørs fire eierkommuner ved årsskiftet 2016/2017.

I Kristiansand bystyre 1/2-17 (sak 11/17) ble det gjort flere tilleggsvedtak som må ivaretas. De vedtakene som går direkte på Avfall Sørs virksomhet, kommenteres under (med nummerering fra saksprotokollen):

2. Bystyret anmoder Avfall Sør Husholdning om å innarbeide i ny innsamlingskontrakt krav om 0-utslipps renovasjonsbiler som hovedmål. Dersom det er behov for alternativer skal dette begrunnes og dokumenteres. Alternativet bør være lavutslipp.

Dette vedtaket ble først gjort i By- og miljøutvalget 8/12-16, og stemt videre fra Formannskapet 11/1-17.

Valgene er begrunnet og dokumentert. Avfall Sør valgte likevel å utsette tilbudsfrist og skjerpe miljøkrav i innsamlingsanbudet ytterligere etter den politiske behandlingen i januar. Det er satt krav om to elektrisk drevne renovasjonskjøretøy, og opsjon på en tredje.

Avfall Sør tar ellers med vedtaket om 0-utslipp i det videre arbeidet i selskapet med innkjøp av transportmidler.

3. Bystyret beklager at Avfall Sør har utlyst anbudet for de kommende år før avfallsplanen er behandlet politisk i eierkommunene.

Dette vedtaket ble først gjort i Formannskapet 11/1-17, og så vedtatt av Bystyret.

Avfall Sør besøkte våren 2016 alle 4 eierkommunene for å informere om avfallsplanarbeidet og hvilke problemstillinger man spesielt ønsket kommunenes innspill til. Sammenhengen mellom avfallsplan og innsamlingsanbud ble her belyst, men dette har tydeligvis ikke kommet godt nok frem.

Avfall Sør vil bli invitert til Kristiansand for å informere Formannskap og muligens By- og miljøutvalg om selskapets virksomhet og hvordan det jobbes i forhold til eierstyring gjennom styret, generalforsamling, eiermøter og avfallsplan.

Avfall Sør vil også følge behandlingen av sluttrapporten i de andre 3 eierkommunene og dersom det er mulig få tid til å informere om selskapets virksomhet og prosjekter.

6. Bystyret i Kristiansand er positiv til å etablere henting av glass og metall hos husstandene, men før endelig vedtak gjøres, må kostnadene kvalitetssikres. Og administrasjonen gis fullmakt til å sette dette i verk så sant prisen er innenfor de rammer som er gitt.

Innsamlingsordning for glass- og metallemballasje var tema i By- og miljøutvalget både under høring av planen, og under selve behandlingen. I første runde ble det nedstemt, i andre runde ble forslag om å *igangsette prøveprosjekt med henting av glass og metall i en kommune eller bydel* sendt med saken videre, uten votering. I Formannskapet ble det ikke stemt over.

Administrasjonen i Avfall Sør har anbefalt fortsatt innsamling på returpunkter fordi det er usikkert hvor mye mer som vil bli sortert ut med en henteordning, klimanytten er forventet å være begrenset sammenlignet med kostnaden, og lav gebyrvekst er vurdert som viktigere enn økt tjenestestandard. Med bakgrunn i Kristiansand kommunes vedtak vil styret i Avfall Sør gjøre en ny vurdering av henteordning for glass- og metallemballasje. Eventuell oppstart kan være aktuelt fra sommeren 2019.

7. Ombruksbutikk etableres ikke. Dagens ordning med bruktbu/brukthandler* videreføres. Avfall Sør organiserer tiltaket, slik at tiltaket fungerer etter intensjonen for brukerne og de ansatte

*Det antas at det i vedtaket menes brukthaller, ikke –handler.

Dette tilleggsforslaget kom først opp i en litt mer utfyllende form i Formannskapet, men ble der nedstemt. Bakgrunnen for forslaget virker å være at ombruksvarene skal være rimelige og komme de innbyggerne som har bruk for det til gode.

Administrasjonen arbeider videre med hva slags bruktilbud som skal etableres på ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann. Det presiseres at intensjonen med bruktbu/brukthandler ikke var å tjene penger på ombruket, men å få til en løsning som:

1. Bedre ivaretar besøkende på gjenvinningsstasjonen
2. Bedre ivaretar de ansatte
3. Fortsatt ivaretar de som ønsker rimelige ombruksvarer.
4. Gir inntekter via salg av ombruksvarer som kan dekke noe av de ekstra driftskostnadene.
5. Gir større muligheter for arbeidslivstrening via Varodd eller lignende.

Avfall Sør tar med seg signalene vedrørende ombruk videre i arbeid med ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann. Administrasjonen vil legge frem en egen sak i styret til Avfall Sør vedrørende dette.

Oversendelsesforslag:

Bystyret anmoder styret i Avfall Sør Husholdning vurdere å fremskynde prosjektarbeidet knyttet til biogass.

Dette kom opp i forkant av Bystyret 1/2-17. Administrasjonens svar på dette er at det er viktig å få frem at dagens komposteringsanlegg har rest-levetid, og det har derfor ikke vært naturlig å vurdere etablering av biogassanlegg i denne avfallsplanperioden.

Administrasjonen tar likevel vedtaket på alvor, og fremskynder prosjektarbeidet for å grundigere vurdere biogass. Prosjektet planlegges gjennomført i 2018, og vil også ha fokus på bruk, ikke kun produksjon, av biogass.